

Maa- ja metsätalousministeriö

ESITYSLISTA
3.11.2015

**MANNER-SUOMEN MAASEUDUN KEHITTÄMISOHJELMAN 2014–2020
SEURANTAKOMITEAN KOKOUS 17.11.2015 klo 10:00–16:00**

**Kokouspaikka: Paasitorni (kh Tarja Halonen), Paasivuorenkatu 5A,
Helsinki**

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen järjestäytyminen
3. Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi
4. Ajankohtaiskatsaus ohjelman toimeenpanon tilanteeseen
- Mavin, ELY-keskusten ja Leader-ryhmien tilannekatsaukset
5. Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020
muutosesitys (liite 1)
- päätösesityksen hyväksyminen
6. Ohjelman valintakriteereiden muutosesitys (liite 2)
- päätösesityksen hyväksyminen
7. Ohjelman viestintäsuunnitelma vuodelle 2016 (liite 3)
- tiedoksi
8. Ohjelman tavoitteiden jalkauttaminen
- tiedoksi
9. Muiden ERI-rahastojen tilannekatsaus
10. Valtakunnallisten hankkeiden, koordinaatiohankkeiden ja EIP-ryhmien
valmistelu
11. Maaseutuverkoston tilannekatsaus
12. Muut ajankohtaiset asiat

13. Seuraava kokous
14. Kokouksen päättäminen

LIITTEET

- Liite 1 Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 muutosesitys
- Liite 2 Ohjelman valintakriteereiden muutosesitys
- Liite 3 Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 viestintäsuunnitelma vuodelle 2016

PÄÄTÖSESITYS

Esitetään, että seurantakomitea hyväksyisi Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 ohjelmamuutosesityksen.

Manner-Suomen maaseudun kehittämishojelman 2014–2020 muutosesitys (2. muutos)

1. Yleistä ohjelmamuutoksesta

Esitettävä ohjelmamuutos on parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1305/2013 artiklan 11 kohdan b mukainen eli muutos vaatii komission päätöksen. Ohjelmamuutosesitykseen sisältyy myös teknisiä muutoksia, joissa on selkeytetty kuvauksia, päivitetty kansallisten säädösten numeroita ja korjattu kirjoitusvirheitä.

Esitettävät muutokset ovat linjassa ohjelman nykytilan analyysin ja tarpeiden määrittelyn kanssa.

Esitettävät muutokset eivät vaikuta kumppanuussopimukseen. Indikaattorisuunnitelmaan on tehty tarvittavat muutokset.

Euroopan yleinen tuomioistuin antaa 11.12.2015 päätöksensä Suomen nostamaan kanteeseen, mikä koskee käytettyjen koneiden, välineiden ja laitteiden tukikelpoisuutta. Mikäli päätös on Suomen kannan mukainen, lisätään ohjelma-asiakirjaan säädösten antamissa rajoissa mahdollisuus rahoittaa myös käytettyjä koneita, välineitä ja laitteita.

2. Ennakkoehdot

CAPin vaikuttavuusindikaattorien tilastointijärjestelmän luominen Tikeen (luku 6.2.1. Luettelo yleisiä ennakkoehdot varten toteutettavista toimista) piti alkuperäisessä ohjelmassa saada valmiiksi 30.3.2015 mennessä. Ensimmäisessä ohjelmamuutoksessa tämä päivämäärä muutettiin 31.12.2015. Tässä aikataulussa järjestelyitä ei saada valmiiksi ja aikataulua joudutaan muuttamaan. Asiasta keskustellaan seurantakomiteassa.

3. Valintakriteerit

Valintamenettelyt on kuvattu ohjelman luvussa 8.1 ja toimenpiteiden kohdalla ”Valintaperusteiden vahvistamisen periaatteet” -kohdissa. Toimeenpanossa on havaittu päällekkäisyyttä kehittämissuunnitelman toimenpiteiden valintakriteerien sisällöissä. Toimenpiteiden koulutus ja tiedonvälitys (M01), maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen (M07) ja yhteistyö (M16) osalta kustannustehokkuus esitetään erotettavaksi omaksi valintakriteerikseen. Muutoksen johdosta myös muita kriteerikohtia täsmennetään. Kriteerien muutos edellyttäisi myös muutoksia pisteytyksen perusteisiin.

4. Neuvonnan laajentaminen

Maaseutuohjelman neuvontatoimenpidettä (M02) esitetään laajennettavaksi maatalojen nykyaikaistamiseen ja kilpailukykyyn parantamiseen.

Vastaavat muutokset esitetään tehtäväksi strategiassa kohdealalle 2A (luku 5), tuloskehityksen indikaattoreihin (luku 7) sekä rahoitussuunnitelmaan (luku 10), mutta neuvonnan määrärahat ohjelmassa pysyvät ennallaan.

5. Maatalousinvestointien edistäminen

Maatalousinvestointeihin lisättiin kokonaan kansallista rahoitusta hallituksen ns. kärkihankerahoituksena. Maaseutuohjelman rahoitussuunnitelmaan tämä ei aiheuta muutoksia, mutta ohjelman maatalousinvestointeihin (M04.1) esitetään tehtäväksi seuraavia tarkennuksia:

Kasvintuotannon investoinnit

Pellon vesitaloudesta huolehtiminen on oleellinen tekijä, joka vaikuttaa maan kasvukunnan ylläpitämiseen ja maan tiivistymisen ehkäisemiseen. Suomen olosuhteissa, jossa sadanta on suurempaa kuin haihdunta, tehokas peltojen kuivatus on perusta hyvälle sadolle. Hyvä sato käyttää tehokkaasti kasvua varten annetun lannoituksen ja näin pienentää ravinteiden huuhtoutumista. Hyvä kasvusto myös pienentää eroosion riskiä, jolloin kiintoainekseen sitoutuneiden ravinteiden huuhtoutuminen vesistöihin vähenee. Erityisesti Pohjanlahden rannikon happamien sulfaattimaiden happamien päästöjen hallinnassa ja turvemailla säätösalaajitus edistää myös ilmastonmuutoksen hillintää. Salaajitus on pitkävaikutteinen investointi, jonka tarve on osoittautunut aiempaa suuremmaksi, joten investointeihin kannustamiseksi salaajituksen investointitukitaso esitetään nostettavaksi 30 %:sta 35 %:in tukikelpoisista kustannuksista ja jos kyseessä on säätösalaajitus, tukitaso esitetään nostettavaksi 35 %:sta 40 %:in tukikelpoisista kustannuksista.

Ympäristön tilaa parantavat investoinnit

Ympäristön tilaa parantavien investointien avulla voidaan edistää ravinteiden kierrätystä, Itämeren suojelua ja osaltaan vaikuttaa kasvihuonekaasupäästöjen syntyyn. Samalla esimerkiksi ravinteiden kierrätyksen tehostaminen voi edistää tilan kannattavuuden parantamista, kun lisälannoituksen tarve vähenee. Ympäristön tilaa parantaviin investointeihin kannustamiseksi alin tukitaso esitetään nostettavaksi 30 %:sta 35 %:in. Lannan käsittelyä ja käyttöä edistävissä investoinneissa tukitaso olisi ympäristökorvauksen kasvipeitteisyyden kohdentamisalueella ja yhteishankkeissa viisi prosenttiyksikköä edellä mainittua korkeampi (40 %).

Laadun parantamiseen tähtäävät investoinnit

Eläinten hyvinvointiin liittyvät kysymykset ovat muodostuvat jatkuvasti yhä tärkeämmäksi tekijäksi elintarviketuotannossa esimerkiksi uusien tutkimusten, teknologian kehittymisen ja kuluttajien valveutuneisuuden myötä. Alkutuotanto on koko ketjussa avainasemassa ja on tärkeää, että tuottajat pystyvät vastaamaan tähän haasteeseen. Eläinten hyvinvointi voi myös edistää tuotannon kannattavuutta esimerkiksi parempien markkinahintojen kautta. Eläinten hyvinvointia edistäviin investointeihin kannustamiseksi näiden investointien tuki esitetään korotettavaksi 30 %:sta 35 %:in.

Maatilan energiantuotantoinvestoinnit

Maataloustuotannossa käytettävän uusiutumattoman energian korvaaminen uusiutuvalla energialla voi vähentää tilan energiakustannuksia ja sillä on positiivisia vaikutuksia riskien hallintaan, koska se vähentää riippuvuutta esimerkiksi tuontiöljystä. Bioenergiantuotannolla on positiivisia vaikutuksia etenkin maaseutualueiden yritystoimintaan ja työllisyyteen. Maatilamittakaavaisia biokaasulaitosinvestointeja on Suomessa toistaiseksi toteutettu hyvin vähän johtuen mm. korkeasta investointikustannuksesta. Uusiutuvaan energiantuotantoon siirtyminen on edullista myös ympäristön kannalta. Energiantuotantoinvestointien tuki esitetään korotettavaksi 35 %:sta 40 %:in. Korotuksen ansiosta myös biokaasulaitosinvestointien arvioidaan vilkastuvan.

6. Ympäristökorvauksien rajaukset

Hallitusohjelma edellyttää säästöjä ympäristökorvauksien luonnonhoitopeltoihin, suojavyöhykkeisiin ja kerääjäkasveihin. Ympäristökorvauksien määrärahoja ei kuitenkaan voida leikata, koska määräraha-kehitykset ovat jo tarpeeseen nähden tiukat. Kevään 2015 haun tulokset olivat ympäristötavoitteiden kannalta erinomaiset ja osa ympäristökorvauksen toimista on saavuttanut ja merkittävästi ylittänyt asetetut pinta-alatavoitteet, jotka ohjelmavalmistelussa asetettiin tunnistettuja ympäristötavoitteita vastaaviksi. Toimia esitetään nyt rajattavaksi hallitusohjelman velvoitteiden ja rahoituksen riittävyyden takaamiseksi. Rajaukset kohdistetaan siten, että ohjelman ympäristötavoitteiden saavuttaminen ei vaarannu, sillä rajattavien toimien toteuma on merkittävästi tavoiteltua suurempi.

- Rajataan eräiden ympäristösitoumuksen lohko-kohtaisten toimien enimmäisosuutta tuensaajan ympäristösitoumuksen korvauskelpoisesta pinta-alasta. Muutoksessa toteutetaan ohjelma-asiakirjan lausetta: ”Sitoumuskauden aikana voidaan erillisen menettelytavan perusteella rajata lohko-kohtaisen toimen enimmäisosuutta tilan korvauskelpoisesta alasta käytettävissä olevien varojen mukaan.” Muutos koskee sitoumuksen lohko-kohtaisia toimia seuraavasti:
 - Ympäristönhoitonurmet -toimen mukaisista suojavyöhykkeistä maksetaan enintään 5 %:lle tilan korvauskelpoisesta alasta. Rajaus koskee kaikkia toimen vuonna 2015 sitoumukseensa valinnea ja mahdollisia uusia sitoumuksia. Kuitenkin vuonna 2015 perustetuille suojavyöhykepinta-aloille maksetaan säilyttämisvelvoitteen mukaisesti sitoumuskauden loppuun asti, vaikka tilakohtainen prosenttiraja ylittyisi.
 - Peltoluonnon monimuotoisuus -toimen mukaisesta saneerauskasvien alasta maksetaan enintään 25 %:lle tuensaajan ympäristösitoumuksen korvauskelpoisesta alasta. Rajaus koskee kaikkia toimen vuonna 2015 sitoumukseensa valinnea ja mahdollisia uusia sitoumuksia.
 - Peltoluonnon monimuotoisuus -toimen mukaisesta kerääjäkasvien alasta maksetaan enintään 25 %:lle tuensaajan ympäristösitoumuksen korvauskelpoisesta alasta. Rajaus koskee kaikkia toimen vuonna 2015 sitoumukseensa valinnea ja mahdollisia uusia sitoumuksia.
 - Lietelannan sijoittaminen peltoon -toimen mukaisesta liotelannan sijoitus-alasta maksetaan enintään 30 %:lle tuensaajan ympäristösitoumuksen korvauskelpoisesta alasta. Rajaus koskee kaikkia toimen sitoumukseensa valinnea ja mahdollisia uusia sitoumuksia.
 - Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrätys -toimen mukaisesta toimenpidealasta maksetaan enintään 30 %:lle tuensaajan ympäristösitoumuksen korvauskelpoisesta alasta. Rajaus koskee kaikkia toimen sitoumukseensa valinnea ja mahdollisia uusia sitoumuksia. Toimea rajataan samalla tavalla kuin liotelannan sijoittamisen toimea, vaikka se ei vielä ole saavuttanut tavoitettaan. Näin vältetään kilpailutilanteen muodostuminen tämän ja samaa korvaustasoa olevan liotelannan sijoittamisen toimen kanssa.
 - Poistetaan ohjelmasta mahdollisuus kasvattaa peltujen talviaikaisen kasvipeitteisyyden korvauksen perusteena olevaa tilakohtaista kasvipeitteisyysprosenttia sellaisilla kasvipeitteisillä aloilla, joille ei kuitenkaan makseta korvausta peltujen talviaikaisesta kasvipeitteisyydestä. Tällaisia maaseutuohjelmassa määriteltyjä aloja ovat olleet mm. erilaiset ympäristönhoitonurmet, peltoluonnon monimuotoisuus toimen mukaiset alat, eräät aiemman ohjelmakauden voimassa olevat erityistukikohteet sekä kesannot. (Rajaus ei koske kesannoksi ilmoitettuja aloja, joille kylvetään syysvilja tai syysöljykasvi.)Vastaavia tilakohtaisia prosenttirajauksia on olemassa entuudestaan Ympäristönhoitonurmet -toimen mukaisilla luonnonhoitopeltonurmilla ja Peltoluonnon monimuotoisuus -toimen monimuotoisuuspelloilla. Muita ympäristösitoumuksen lohko-kohtaisia toimia ei rajata.
- Rajataan suojavyöhykkeiden, monivuotisten ympäristönhoitonurmien ja valumavesien hallinnan perustamisvuosien määrää siten, että uusien alojen perustaminen ei ole mahdollista enää kolmantena sitoumusvuonna. Rajataan saneerauskasvien kylväminen perättäisinä vuosina samalle lohkolle kahteen vuoteen aiemman kolmen vuoden sijaan.

- Rajataan uusien suojavyöhykealojen ilmoitusmahdollisuutta siten, että uusia aloja ei voi ilmoittaa valtaojien varsille.

Muutokset edellyttävät viljelijöiden kuulemista ja sitoumusten muutoksia.

7. Hallitusohjelman säästöt maaseutuohjelmaan sekä vielä kohdentamattomat säästöt

Hallitusohjelmassa maaseutuohjelman kansalliseen rahoitukseen kohdistuu säästöjä, jotka koskevat luonnonhoitopeltoja, luonnonhaittakorvauksia, suojavyöhykkeitä, kerääjäkasveja ja hankerahoja.

Lisäksi maaseutuohjelmaan kohdistetaan myös muita säästöjä, joita ei ole pystytty kohdistamaan muualle.

Säästövelvoitteet	2016	2017	2018	2019	2020	Yhteensä
Rakenteelliset muutokset	0	0	13	14	15	42
Maaseutuohjelman kansallinen rahoitus	5	16	16	23	23	83
Budjettiriihen säästö 10.9.2015	0	5	5	5	0	15
Yhteensä	5	21	34	42	38	140

Maaseutuohjelmaan kohdistuneiden säästöjen toteutuksessa on valittu hallinnollisesti yksinkertaisimmat vaihtoehdot, joiden toteutukseen ei tarvita lisäbyrokratiaa tai lisäresursseja eikä muutosten takia EU-rahoitusta jäisi käyttämättä. Tässä muutoksessa esitetään säästöt vuosille 2016 ja 2017. Myöhempien vuosien säästöistä päätetään kun ohjelman toteuman tilanteesta on enemmän tietoa.

- (1) Vuoden 2016 säästö tehdään valtion talousarvion luonnonhaittakorvauksen momentilta. Säästö ei vaikuta korvaustasoihin.
- (2) Osa vuoden 2017 säästöistä toteutetaan kasvattamalla hankerahoituksessa muun kansallisen julkisen rahoituksen määrää, jolloin valtion rahoitusosuutta säästyy. Em. rahoituksen osuus alueellisissa toimissa on nyt laskennallisesti vain noin 2,3 prosenttia julkisesta rahoituksesta. Muutos nostaisi tämän osuuden noin 3,5 prosenttiin julkisesta rahoituksesta. Osuus jäisi kuitenkin edellisen kauden toteutumaa (n. 6 % julkisesta rahoituksesta) pienemmäksi. Ohjelmakauden aikana tällä saavutetaan 5 milj. euron valtion rahoitusosuuden säästö.
- (3) Osa vuosien 2017–2020 säästövelvoitteista toteutetaan leikkaamalla luonnonhaittakorvauksien kokonaan kansallista osuutta, mikä merkitsee luonnonhaittakorvauksien pienentämistä 10 euroa hehtaarilta.

8. Maatilainvestointien ja tilanpidon aloitustuen paikalla tehtävien otantatarkastusten keskittäminen Maaseutuvirastoon

Tällä hetkellä maatalousinvestointeja sekä tilanpidon aloittamista koskevien tukien paikalla tehtävät otantatarkastukset hoidetaan alueellisista ELY-keskuksista, joita Suomessa 15. Tarkastukset vaativat n. 2 htv:tä vuodessa. Hallinnon tehokkuuden ja laadunhallinnan kannalta on tarkoituksenmukaisinta, jos valvonnat on keskitetty maaseutuviraston valvontaosaston tehtäväksi, joka hoitaa myös hanke- ja yritystukia koskevat otantatarkastukset.

PÄÄTÖSESITYS

Esitetään, että seurantakomitea hyväksyisi Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 valintakriteereiden muutosesityksen.

Esitys valintaperusteiden muutoksista toimenpiteisiin M01, M07 ja M16

Viite: Päätös Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 toteutuksessa käytettävistä valintaperusteista, 4.3.2015, Dnro 421/441/2015. Käsitelty seurantakomitean kokouksessa 29.1.2015.

Valintaperusteet muodostuvat alueella valittavissa toimenpiteissä neljästä aihealueesta, joiden alla esitetään tätä avaavia alakohtia, jotka konkretisoivat valintaperustetta. Kustakin aihealueesta voi saada 0-3 pistettä. Aihealueille määritellään myös painotuserroin. Yhteenlasketut pisteet muodostavat hakemuksen kokonaispistemäärän.

M01 Koulutus ja viestintä**Koulutustoimenpiteiden valintaperusteet muodostuvat neljästä aihealueesta:**

1. Missä määrin hanke edistää Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman strategian ja tavoitteiden toteutumista? (30 %)

3 pistettä	Hanke edistää <u>merkittävästi</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.
2 pistettä	Hanke edistää <u>hyvin</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.
1 pistettä	Hanke edistää <u>jonkin verran</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.
0 pistettä	Hanke täyttää hyväksyttävyyssuhteet, mutta <u>ei edistä</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.

2. Millainen on hankkeen kustannustehokkuus? (20 %)

3 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>erinomainen</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on erittäin kustannustehokasta.
2 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>hyvä</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on kustannustehokasta.
1 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>välttävä</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on realistista, mutta toteutustavan tulee olla merkittävästi kustannustehokkaampi.
0 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>heikko</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä ei ole kustannustehokasta.

3. Missä määrin hanke kykenee lisäämään osaamista, millainen on hankkeen vaikuttavuus? (30 %)

3 pistettä	Hanke lisää <u>merkittävästi</u> uutta osaamista ja tietoa. Osaamisen lisäämiseen, uuden tiedon välitykseen ja käytäntöön viemiseen liittyvät tavoitteet ja keinot ovat vakuuttavia. Hanke hyödyntää laajasti tutkimustiedon ja muun hanketoiminnan tuloksia ja kytkee niitä toteutukseen. Hankkeella on vipuvaikutuksia.
2 pistettä	Hanke lisää <u>hyvin</u> osaamista. Osaamisen lisäämiseen ja käytäntöön viemiseen liittyvät tavoitteet ja keinot ovat vakuuttavia. Hanke hyödyntää tutkimus- ja hanketoiminnan tuloksia ja kytkee niitä toteutukseen.
1 pistettä	Hanke lisää osaamista <u>jonkin verran</u> . Osaamisen lisäämiseen tavoitteet ja keinot ovat selkeitä ja uskottavia.
0 pistettä	Osaamisen tai tiedon levittämiseen liittyvät tavoitteet ja menetelmät ovat <u>heikot</u> . Hanke ei ole konkreettinen tai sen aihe ei ole ajankohtainen.

4. Kohderyhmän ja tavoitteiden selkeys ja johdonmukaisuus ja hankkeen toteutettavuus (20 %)

3 pistettä	Hankkeen kohderyhmä ja sen tarpeet on <u>erinomaisesti</u> selvitetty ja analysoitu. Hanke hyödyntää tehokkaasti asianmukaisinta ja uusinta tietoa ja menetelmiä.
------------	---

	Hankkeella on hyvät edellytykset jalostaa tietoa kohderyhmän tarpeisiin. Välitettävä tieto kytkeytyy käytäntöön ja toimet ovat johdonmukaisia. Menetelmät ovat nykyaikaiset ja kohderyhmälle sopivat. Hanke ylittää ja hyödyntää alue-, toimiala- tai osaamisrajoja. Hankkeen toteutettavuus on erinomainen.
2 pistettä	Hankkeen kohderyhmä ja sen tarpeet on <u>hyvin</u> selvitetty ja analysoitu ja tiedonvälittäminen on suunnitelmallista ja johdonmukaista. Menetelmät ovat nykyaikaiset, kohderyhmälle sopivat ja tavoitteet realistisia. Hankkeen toteutettavuus on hyvä.
1 pistettä	Hankkeen kohderyhmää ja sen tarpeita on selvitetty <u>jonkin verran</u> . Tavoitteet ovat realistiset. Menetelmissä luotetaan perinteisiin menetelmiin. Hankkeen toteutettavuus on välttävä.
0 pistettä	Hankkeen kohderyhmä ja tavoitteet <u>eivät ole selkeitä</u> . Hankkeen toteutettavuus on heikko.

Jokaisesta kriteerikohdasta hanke voi saada 0–3 pistettä. Hankkeen tulee saada vähintään yksi piste kohdasta yksi, jotta se pääsee valintakäsittelyyn. Arvioitavista aihealueista on saatava pisteitä siten, että painotettu vähimmäispistemäärä on vähintään 1,1.

Leader – ryhmät noudattavat oman strategiansa mukaisia valintakriteereitä valitessaan rahoitettavia hankkeita.

Tiedonvälityshankkeiden valintaperusteet muodostuvat alueella valittavissa toimenpiteissä neljästä aihealueesta:

1. Missä määrin hanke edistää Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman ja alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman strategian ja tavoitteiden toteutumista? (30 %)

3 pistettä	Hanke edistää <u>merkittävästi</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.
2 pistettä	Hanke edistää <u>hyvin</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.
1 pistettä	Hanke edistää <u>jonkin verran</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.
0 pistettä	Hanke täyttää hyväksyttävyyssuhteet, mutta <u>ei edistä</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.

2. Millainen on hankkeen kustannustehokkuus? (20 %)

3 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>erinomainen</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on erittäin kustannustehokasta.
2 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>hyvä</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on kustannustehokasta.
1 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>välttävä</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on realistista, mutta toteutustavan tulee olla merkittävästi kustannustehokkaampi.
0 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>heikko</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä ei ole kustannustehokasta.

3. Missä määrin hanke lisää tietoa ja edistää tiedon ja osaamisen tehokasta hyödyntämistä, millainen on hankkeen vaikuttavuus? (30 %)

3 pistettä	Hanke lisää <u>merkittävästi</u> tietoa. Uuden tiedon välitykseen ja käytäntöön viemiseen liittyvät tavoitteet ja keinot ovat erittäin vakuuttavia. Hanke hyödyntää laajasti tutkimustiedon ja muun hanketoiminnan tuloksia ja kytkee niitä toteutukseen. Hankkeella on vipuvaikutuksia. Hanke välittää tehokkaasti ja monikanavaisesti tietoa. Hanke tukee innovaatiotoimintaa.
2	Hanke lisää <u>hyvin</u> tietoa. Tiedon lisäämisen ja käytäntöön viemiseen liittyvät

pistettä	tavoitteet ja keinot ovat vakuuttavia. Hanke hyödyntää tutkimus- ja hanketoiminnan tuloksia ja kytkee niitä toteutukseen. Hanke välittää tehokkaasti ja monikanavaisesti tietoa.
1 pistettä	Hanke lisää tietoa <u>jonkin verran</u> . Tiedonvälittämisen tavoitteet ja keinot ovat selkeitä ja uskottavia, mutta hankkeessa ei hyödynnetä tutkimustietoa tai osaamisrajoja kovin laajasti.
0 pistettä	Hanke <u>ei lisää</u> tietoa. Tiedonvälittämisen tavoitteet ja menetelmät ovat heikot. Hanke ei ole konkreettinen tai sen aihe ole ajankohtainen tai muuten tuota lisäarvoa.

4. Kohderyhmän ja tavoitteiden selkeys ja johdonmukaisuus ja hankkeen toteutettavuus (20 %)

3 pistettä	Hankkeen kohderyhmä ja sen tarpeet on <u>erinomaisesti</u> selvitetty ja analysoitu. Hanke hyödyntää tehokkaasti asianmukaisinta ja uusinta tietoa ja menetelmiä. Hankkeella on hyvät edellytykset jalostaa tietoa kohderyhmän tarpeisiin. Välitettävä tieto kytkeytyy käytäntöön ja toimet ovat johdonmukaisia. Menetelmät ovat nykyaikaiset ja kohderyhmälle sopivat. Hanke ylittää ja hyödyntää alue-, toimiala- tai osaamisrajoja. Hankkeen toteutettavuus on erinomainen.
2 pistettä	Hankkeen kohderyhmä ja sen tarpeet on <u>hyvin</u> selvitetty ja analysoitu ja tiedonvälittäminen on suunnitelmallista ja johdonmukaista. Menetelmät ovat nykyaikaiset, kohderyhmälle sopivat ja tavoitteet realistisia. Hankkeen toteutettavuus on hyvä.
1 pistettä	Hankkeen kohderyhmää ja sen tarpeita on selvitetty <u>jonkin verran</u> . Tavoitteet ovat realistiset. Menetelmissä luotetaan perinteisiin menetelmiin. Hankkeen toteutettavuus on välttävä.
0 pistettä	Hankkeen kohderyhmä <u>ei ole selkeä</u> . Hankkeen kohderyhmä ja tavoitteet <u>eivät ole selkeitä</u> . Hankkeen toteutettavuus on heikko.

Jokaisesta kriteerikohdasta hanke voi saada 0–3 pistettä. Hankkeen tulee saada vähintään yksi piste kohdasta yksi, jotta se pääsee valintakäsittelyyn. Arvioitavista aihealueista on saatava pisteitä siten, että painotettu vähimmäispistemäärä on vähintään 1,1.

Leader – ryhmät noudattavat oman strategiansa mukaisia valintakriteereitä valitessaan rahoitettavia hankkeita.

M07 Palvelujen ja kylien kehittäminen

Kehittämishankkeiden valintaperusteet muodostuvat alueella valittavissa toimenpiteissä neljästä aihealueesta:

1. Missä määrin hanke edistää Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman strategian ja tavoitteiden toteutumista? (30 %)

3 pistettä	Hanke edistää <u>merkittävästi</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.
2 pistettä	Hanke edistää <u>hyvin</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista
1 pistettä	Hanke edistää <u>jonkin verran</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.
0 pistettä	Hanke täyttää hyväksyttävyyssuhteet, mutta <u>ei edistä</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.

2. Millainen on hankkeen kustannustehokkuus? (20 %)

3 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>erinomainen</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on erittäin kustannustehokasta.
2 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>hyvä</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on kustannustehokasta.
1 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>välttävä</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on realistista, mutta toteutustavan tulee olla merkittävästi kustannustehokkaampi.
0 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>heikko</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä ei ole kustannustehokasta.

3. Missä määrin hanke parantaa maaseudun toimintamahdollisuuksia, millainen on hankkeen vaikuttavuus? (30 %)

3 pistettä	Hanke parantaa toimintamahdollisuuksia tai elämänlaatua <u>merkittävästi</u> ja tuottaa uusia ja toimivia toimintamalleja tai ratkaisuja. Hankkeella on vipuvaikutuksia. Hankkeen tulosten siirrettävyys on erinomainen. Hankkeen odotetuilla tuloksilla on uutuusarvoa. Hankkeen tavoitteena on luoda uutta toimintaa, uusia mahdollisuuksia tai toimintamalleja. Hanke ratkaisee erityiskysymyksiä.
2 pistettä	Hanke parantaa <u>hyvin</u> toimintamahdollisuuksia tai elämänlaatua tai lisää toimintamallien uudistumista. Hankkeen tulosten siirrettävyys on hyvä. Hankkeen tavoitteena on parantaa elämänlaatua ja toimintatapoja nykyiseen verrattuna.
1 pistettä	Hanke edistää maaseudun toimintamahdollisuuksia tai elämänlaatua tai toimintamallien uudistumista <u>jonkin verran</u> .
0 pistettä	Hankkeella <u>ei ole</u> odotettavissa <u>vaikutuksia</u> toimintamahdollisuuksiin tai se ei muuten tuota lisäarvoa.

4. Missä määrin hanke lisää kumppanuutta, aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä? (20 %)

3 pistettä	Hanke lisää <u>merkittävästi</u> aktiivisuutta, yhteistyötä, yhteisöllisyyttä ja rakentaa kumppanuuksia yli alue-, toimiala- tai osaamisrajojen.
2 pistettä	Hanke lisää <u>hyvin</u> aktiivisuutta, yhteistyötä, yhteisöllisyyttä ja rakentaa kumppanuuksia toimiala- tai osaamisrajoja ylittäen.
1 pistettä	Hanke edistää <u>jonkin verran</u> kumppanuutta, aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä.
0 pistettä	Hanke <u>ei edistä</u> kumppanuutta, aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Jokaisesta kriteerikohdasta hanke voi saada 0–3 pistettä. Hankkeen tulee saada vähintään yksi piste kohdasta yksi, jotta se pääsee valintakäsittelyyn. Arvioitavista aihealueista on saatava pisteitä siten, että painotettu vähimmäispistemäärä on vähintään 1,1.

Leader – ryhmät noudattavat oman strategiansa mukaisia valintakriteereitä valitessaan rahoitettavia hankkeita.

Yleishyödyllisten investointien valintaperusteet muodostuvat alueella valittavissa toimenpiteissä neljästä aihealueesta:

1. Missä määrin hanke edistää Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman ja alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman strategian ja tavoitteiden toteutumista? (30 %)

3 pistettä	Hanke edistää <u>merkittävästi</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.
2 pistettä	Hanke edistää <u>hyvin</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.
1 pistettä	Hanke edistää <u>jonkin verran</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.

0 pistettä	Hanke täyttää hyväksyttävyysskriteerit, mutta <u>ei edistä</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.
------------	---

2. Millainen on hankkeen kustannustehokkuus? (20 %)

3 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>erinomainen</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on erittäin kustannustehokasta.
2 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>hyvä</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on kustannustehokasta.
1 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>välttävä</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on realistista, mutta toteutustavan tulee olla merkittävästi kustannustehokkaampi.
0 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>heikko</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä ei ole kustannustehokasta.

3. Missä määrin hanke lisää uudistumista ja toimintamahdollisuuksia, millainen on hankkeen vaikuttavuus? (30 %)

3 pistettä	Hanke uudistaa ja parantaa <u>huomattavasti</u> maaseudun infrastruktuuria tai toimintamahdollisuuksia, sekä edistää ympäristö-, ilmastotavoitteita ja/tai innovaatioiden tuottamista tai käyttöönottoa. Hankkeen tavoitteena on luoda uutta toimintaa, uusia mahdollisuuksia tai toimintamalleja. Hanke ratkaisee erityiskysymyksiä. Investoinnin kytkentä muuhun kehittämistoimintaan on kuvattu. Investointiin liittyvä aiempi toiminta ja sen jälkeinen toiminta on kuvattu.
2 pistettä	Hanke uudistaa ja parantaa <u>hyvin</u> maaseudun infrastruktuuria tai toimintamahdollisuuksia. Hankkeen tavoitteena on parantaa elämänlaatua ja toimintatapoja nykyiseen verrattuna.
1 pistettä	Hanke uudistaa ja parantaa <u>jonkin verran</u> maaseudun infrastruktuuria ja toimintamahdollisuuksia.
0 pistettä	Hanke <u>ei paranna</u> infrastruktuuria ja/tai sillä ei ole odotettavissa vaikutuksia toimintamahdollisuuksiin tai se ei muuten tuota lisäarvoa.

4. Missä määrin hanke edistää yhteistyötä ja osallisuutta? (20 %)

3 pistettä	Hanke edistää <u>merkittävästi</u> yhteistyön ja/tai yhteisöllisyyden lisääntymistä ja yhteistyön tai yhteisöllisyyden mahdollisuuksia ja luo uusia kumppanuuksia. Hanke lisää osallisuutta. Hankkeen toteutus perustuu laajaan kumppanuuteen.
2 pistettä	Hanke edistää <u>hyvin</u> yhteistyön ja/tai yhteisöllisyyden lisääntymistä ja yhteistyön ja/tai yhteisöllisyyden mahdollisuuksia. Hanke lisää osallisuutta. Hankkeen toteutus perustuu kumppanuuteen.
1 pistettä	Hanke edistää yhteistyön ja/tai yhteisöllisyyden lisääntymistä ja yhteistyön ja/tai yhteisöllisyyden mahdollisuuksia <u>jonkin verran</u> .
0 pistettä	Hanke <u>ei edistä</u> yhteistyön ja/tai yhteisöllisyyden lisääntymistä ja yhteistyön ja/tai yhteisöllisyyden mahdollisuuksia.

Jokaisesta kriteerikohdasta hanke voi saada 0–3 pistettä. Hankkeen tulee saada vähintään yksi piste kohdasta yksi, jotta se pääsee valintakäsittelyyn. Arvioitavista aihealueista on saatava pisteitä siten, että painotettu vähimmäispistemäärä on vähintään 1,1.

Leader – ryhmät noudattavat oman strategiansa mukaisia valintakriteereitä valitessaan rahoitettavia hankkeita.

M16 Yhteistyö ja innovaatiot

Hyväksyttävien hankkeiden valinnassa noudatetaan yhtenäisiä ohjelmason valintakriteereitä. Alueellisten suunnitelmien ja painotusten tiiviit kuvaukset on liitetty ohjelmaan liitteeksi. Samoja valintakriteereitä noudatetaan koko ohjelma-alueella, mutta niissä otetaan myös huomioon ELY – alueittain valmistellut strategiset painotukset, jotka tukevat Manner-Suomen ohjelman painotuksia. Valintakriteerit ja niiden painotukset ovat seuraavat:

1. Missä määrin hanke toteuttaa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman ja alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman strategiaa ja tavoitteita (30 %)

3 pistettä	Hanke edistää <u>merkittävästi</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista
2 pistettä	Hanke edistää <u>hyvin</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista
1 pistettä	Hanke edistää <u>jonkin verran</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.
0 pistettä	Hanke täyttää hyväksyttävyyssuhteet, mutta <u>ei edistä</u> ohjelman ja alueellisen suunnitelman toteutumista.

2. Millainen on hankkeen kustannustehokkuus (20 %)

3 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>erinomainen</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on erittäin kustannustehokasta.
2 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>hyvä</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on kustannustehokasta.
1 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>välttävä</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä on realistista, mutta toteutustavan tulee olla merkittävästi kustannustehokkaampi.
0 pistettä	Hankesuunnitelman kustannustehokkuus on <u>heikko</u> : hankkeen tavoitteiden saavuttaminen suunnitelluilla toimenpiteillä ei ole kustannustehokasta.

3. Missä määrin hanke edistää elinkeinojen kehitystä hyödyntämällä tietoa ja osaamista, millainen on hankkeen vaikuttavuus (30 %)

3 pistettä	Hanke hyödyntää tehokkaasti parasta tietoa ja kytkee sitä käytäntöön. Hanke mahdollistaa merkittäviä uusia ja toimivia tuotteita, palveluita toimintamalleja tai ratkaisuja ja sillä on vipuvaikutuksia. Hankkeen odotetuilla tuloksilla on uutuusarvoa ja vaikutukset ovat merkittäviä. Tavoitteet, menetelmät, kohderyhmä ja sen tarpeet on erinomaisesti analysoitu ja toiminta on johdonmukaista.
2 pistettä	Hanke hyödyntää tutkimus- ja hanketoiminnan tuloksia ja kytkee niitä toteutukseen. Hanke uudistaa tuotteita, toimintaa tai toimintamalleja pitkällä ajalla. Tavoitteet, menetelmät, kohderyhmä ja sen tarpeet on selkeästi analysoitu ja suunnitellut toimet ovat johdonmukaisia.
1 pistettä	Hanke sisältää tiedon käyttöön liittyviä tavoitteita ja keinoja. Hanke edistää toiminnan uudistumista ja tuottaa lisäarvoa osallistujille. Tavoitteet ja menetelmät, kohderyhmä ja sen tarpeet on täsmennetty, mutta hanke ei ole kovin tavoitteellinen tai uudistava.
0 pistettä	Hankkeen osaamisen ja tiedon käyttöön liittyvät tavoitteet ovat heikot eikä hankkeelta ole odotettavissa todellisia vaikutuksia tai lisäarvoa elinkeinojen kehitykseen.

4. Missä määrin hanke edistää kumppanuutta ja sitoutumista (20 %)

3 pistettä	Suunnitelma osoittaa hankkeen osallistujien vahvaa sitoutumista, ylittää rajapintoja ja osoittaa uusia kumppanuuksia
2 pistettä	Suunnitelma on tarvelähtöinen, kohderyhmä on selkeä ja hanke ylittää rajapintoja
1 pistettä	Suunnitelma on tarvelähtöinen ja kohderyhmä on selkeä
0 pistettä	Hankkeen tarvelähtöisyys tai kohderyhmän sitoutuneisuus jää epäselväksi

Jokaisesta kriteerikohdasta hanke voi saada 0–3 pistettä. Hankkeen tulee saada vähintään yksi piste kohdasta yksi, jotta se pääsee valintakäsittelyyn. Arvioitavista aihealueista on saatava pisteitä siten, että painotettu vähimmäispistemäärä on vähintään 1,1.

Leader – ryhmät noudattavat oman strategiansa mukaisia valintakriteereitä valitessaan rahoitettavia yhteistyötoimenpiteen tyyppisiä hankkeita.

Maaseudun innovaatioryhmä (alatoimenpide 16.1.)

Ohjelman soveltamisalueella toteutettavan hankkeen on edistettävä toimenpidettä koskevia Unionin prioriteettien mukaisia ja ohjelmassa ja sitä koskevassa kansallisessa lainsäädännössä esitettyjä tavoitteita sekä niitä tukevia alueellisia tai paikallisia painopisteitä. Tuen avulla tavoitellaan vaikuttavuutta ja lisäarvoa, jota ei ilman tukea olisi mahdollista saavuttaa.

Innovaatioryhmän valinta tapahtuu ohjelmatasolla erillisellä hakumenettelyllä. Maaseudun innovaatioryhmille asetetaan valintakriteerit ohjelmatasolla. Maaseudun innovaatioryhmän innovaatiohanketta koskeva suunnitelma ja hakemus tulee toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle. Valintaa varten perustetaan erillinen asiantuntijoista koostuva valintaryhmä. Innovaatioryhmien valintaperusteina arvioidaan hankkeessa tavoiteltavan innovaation potentiaalia:

1. Edistää ohjelman strategian toteutusta ja ongelmaratkaisua (25 %)

3 pistettä	erittäin merkittävästi
2 pistettä	merkittävästi
1 pistettä	jonkin verran
0 pistettä	heikosti

2. Tuottaa uutta liiketoimintaa (25 %)

3 pistettä	hyvin todennäköisesti
2 pistettä	todennäköisesti
1 pistettä	mahdollinen
0 pistettä	heikko

3. Suunnitelma ja ryhmän koostumus osoittaa hankkeen tarvelähtöisyyttä ja sitoutuneisuutta (25 %)

3 pistettä	erittäin merkittävästi
2 pistettä	selkeästi
1 pistettä	jonkin verran
0 pistettä	heikosti

4. Hankesuunnitelman laatu, kustannustehokkuus ja toteutettavuus (25 %).

3 pistettä	erinomainen
2 pistettä	vakuuttava
1 pistettä	kustannustehokas ja toteutettava
0 pistettä	heikko

Jokaisesta kriteerikohdasta hanke voi saada 0–3 pistettä. Arvioitavista aihealueista on saatava pisteitä siten, että painotettu vähimmäispistemäärä on vähintään 1,1.

Koko ohjelma-alueella tai erityisiä tavoitteita koskeville hankkeille, kuten valtakunnalliset hankkeet ja vesiensuojelua ja ravinteiden kierrätystä koskevat hankkeet määritellään näiden lisäksi erityiset valintakriteerit.

Valtakunnallisten hankkeiden hyväksyttävyy- ja valintaperusteet edellisten lisäksi

Hyväksyttävien hankkeiden valinnassa noudatetaan ohjelmatasolla toimenpiteittäin hyväksytyjä valintakriteereitä. Lisäksi valtakunnallisten hankkeiden tulee täyttää seuraavat kriteerit:

1. Hanke toteutetaan koko maassa tai laajempaan kuin alueiden välinen hanke, ja hankkeen tulokset ovat hyödynnettävissä koko maassa.
2. Hanke on tarkoituksenmukaista toteuttaa valtakunnallisena. Samansisältöinen hanke voidaan toteuttaa laajalla alueella yhdellä päätöksellä, eikä sitä ole tarkoituksenmukaista rahoittaa alueellisenä/alueiden välisenä.

Hankkeen arvioinnissa otetaan huomioon puoltavina seikkoina seuraavat valintaperusteet:

1. Hankkeen toteuttamiseksi on olemassa valtakunnallinen yhteistyöverkosto, tai se luodaan hankkeen aikana, tai se syntyy hankkeen tuloksena myöhemmin
2. Hanke kokoaa eri puolella maata olevia kohderyhmiä ja edunsaajia yhden hankkeen piiriin
3. Hanke täydentää alueellisia ja paikallisia hankkeita: Hanke luo lisäarvoa alueellisiin hankkeisiin sekä alueellisiin ja paikallisiin ohjelmiin/suunnitelmiin tai hanke luo lisäarvoa toimimalla valtakunnallisena pilottina.

Vesiensuojeluun ja ravinteiden kierrätykseen kohdennettava yritys- ja hankerahoituksen myöntövaltuutta koskevat valintaperusteet

Missä määrin hanke suunnitelman perusteella edistää:

1. *Vesiensuojelua ja kohdentuu alueille, joilla vesistöjen tilaa on hyvää huonompi (määritelty vesienhoitosuunnitelmissa)*

3 pistettä	Hanke edistää tavoitteiden toteutumista erittäin merkittävästi ja ratkoo erityiskysymyksiä
2 pistettä	Hanke edistää tavoitteiden toteutumista merkittävästi
1 pistettä	Hanke edistää tavoitteita jonkin verran
0 pistettä	Hanke on ohjelman ja suunnitelman mukainen, mutta edistää tavoitteita heikosti

2. *Ravinteiden kierrätystä, erityisesti lannan ja muiden maatalouden ravinnevirtojen täysimääräistä hyväksikäyttöä*

3 pistettä	Hankkeelta voidaan odottaa merkittäviä vaikutuksia hankkeen aikana sekä erittäin merkittäviä vaikutuksia pitkällä aikavälillä
2 pistettä	Hankkeelta voidaan odottaa merkittäviä vaikutuksia pitkällä aikavälillä
1 pistettä	Hankkeelta voidaan odottaa vaikutuksia pitkällä aikavälillä
0 pistettä	Hankkeelta voidaan odottaa vain vähäisiä vaikutuksia

3. *Edistää uusia käytäntöjä tai aikaansaa pysyväisluonteista yhteistyötä*

3 pistettä	Uudet käytännöt muuttavat merkittävästi käytäntöjä sekä saavat aikaan pysyväisluonteista uutta yhteistyötä
2 pistettä	Uusia käytäntöjä omaksutaan laajemmin
1 pistettä	Muutokset käytännöissä selviä
0 pistettä	Muutokset käytännöissä jäävät epäselviksi

Hankkeen tulee saada vähintään 1 piste jokaisesta kriteerikohdasta.

Liite 3

TIEDOKSI

Esitetään tiedoksi seurantakomitealle Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 viestintäsuunnitelma vuodelle 2016.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Manner-Suomen maaseudun kehittämishjelma 2014–2020

Viestintäsuunnitelma 2016

MAASEUTU.FI

MAASEUTUVERKOSTO
www.maaseutu.fi

LANDSBYGDSNÄTVERK
www.landsbygd.fi

RURAL NETWORK
www.rural.fi

Taustaa

Manner–Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020 eli maaseutuohjelma on Suomen keskeisin väline maatalouden uudistamisessa ja maaseudun kehittämisessä.

Viestinnän tehtävänä on tukea Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 toimeenpanoa, lisätä ohjelman tunnettuutta, parantaa maaseututoimijoiden verkostoitumista sekä edistää positiivisen maaseutumielikuvan syntymistä.

Viestinnän tavoitteet

Tavoitteet koko ohjelmakaudelle

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman viestinnälle on laadittu strategiset tavoitteet koko ohjelmakaudelle. Vuosille 2014–2020 ne ovat:

- Ohjelman mahdollisuudet tunnetaan ja varat hyödynnetään (potentiaaliset tuensaajat)
- Ohjelman vaikutukset tiedostetaan, tietoa EU-rahoituksen tuloksista on saatavilla (tuensaajat, suuri yleisö, päättäjät)
- Yhteistyö maaseututoimijoiden kesken lisääntyy, hyvät ideat ja käytännöt leviävät, osaaminen lisääntyy (maaseutuverkoston toimijat, maaseudun kehittäjät)
- Yhä useampi allekirjoittaa väitteen, että maaseutu tuottaa hyvinvointia koko maalle ja voi osaltaan ratkaista kilpailukyky-, ilmasto- ja ympäristökysymyksiä (suuri yleisö, päättäjät).

Tavoitteet vuodelle 2016

- Maaseutuohjelman tunnettuus erityisesti elinkeinojen kehittämisen, yrittäjyyden ja uusien työpaikkojen mahdollistajana kasvaa.
- Maaseutuohjelman tulokset ja mahdollisuudet nousevat esiin tarinoiden ja elävien esimerkkien kautta.
- Viestintäverkosto vahvistuu ja vakiinnuttaa paikkansa.

Tärkeimpiä toimenpiteitä, joilla tavoitteisiin pyritään:

- Viestinnällisenä teemana yrittäjyys: lisätään maaseutuohjelman tunnettuutta erityisesti kilpailukykyyn luojana sekä elinkeinojen kehittämisen ja uusien työpaikkojen mahdollistajana; erityisteemoina nostetaan esiin myös biotalouteen ja ravinteiden kierrätykseen liittyvä yrittäjyys ja niihin liittyvät tukimahdollisuudet.
- Viestintään haetaan tehoa ja tunnetta tarinallisuudesta ja elävistä esimerkeistä. Tuodaan maaseutuohjelmaa esiin innovaatioiden syntymistä ja toteutumista tukevana ohjelmalla konkreettisten esimerkkien kautta. Pääosaan nostetaan maaseutuohjelmasta rahoitusta saaneet yrittäjät eri puolilta Suomea.
- Tuetaan alueellista viestintää; toimenpiteitä viestinnän koulutus, yhteisessä käytössä olevat viestintämateriaalit ja verkostoitumisen mahdollistaminen

MAASEUTU.FI

MAASEUTUVERKOSTO
www.maaseutu.fi

LANDSBYGDSNÄTVERK
www.landsbygd.fi

RURAL NETWORK
www.rural.fi

Kaikissa toimenpiteissä pyritään ottamaan vuonna 2016 huomioon erityisesti:

- Viestinnän suunnitelmallisuus
- Viestinnän kohderyhmä- ja tavoitelähtöisyys
- Isompiin kokonaisuuksiin keskittyminen ja ostopalvelujen käyttö perusviestinnän ohella

Viestinnän kohderyhmät

Ohjelmaviestintä jakautuu Maaseutuverkoston sisäiseen ja ulkoiseen viestintään. Itse ohjelmasta ja tukien hakemisesta viestitään vain sisäiselle kohderyhmälle, kun suurta yleisöä lähestytään ohjelman teemoilla ja tuloksilla enemmän markkinointiviestinnän keinoin.

Sisäiset kohderyhmät

Sisäisen viestinnän kohderyhmään kuuluu maaseutuohjelman ydintoteuttajat: maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, maaseutuverkostopalvelut, ELY-keskukset, Leader-ryhmät ja kuntien maaseutuhallinto. Lisäksi mukana on ohjelmaa toteuttavia järjestöjä sekä tutkimus- ja oppilaitoksia.

Ulkoiset kohderyhmät

Ulkoisen viestinnän ryhmässä erityisen merkittäviä ovat potentiaaliset tuensaajat, joille ohjelman mahdollisuudet ovat tuntemattomat. Jokainen kansalainen on tärkeä viestinnän kohderyhmä, sillä ohjelman tulosten esiin nostamisella voidaan perustella julkisten varojen käyttöä. Vaikuttavuudesta kertominen on oleellista yhtä lailla Maaseutuverkoston ulkopuoliselle hallinnolle sekä poliittisille päättäjille.

Budjetti

Suuntaa-antava vuosibudjetti vuodelle 2016 on noin 450 000€. Budjetti koostuu Maaseutuverkostopalveluiden viestinnän budjetista sekä MMM:n ja Mavin teknisen avun varoista.

Markkinointiviestinnän budjetti toimenpiteittäin vuodelle 2016:

Kululaji	Budjetti	Toimenpiteet
Tiedottaminen ja ajankohtaisviestintä	40 000	Maaseutuohjelman yleinen ajankohtaisviestintä ja sen kehittäminen
Viestinnällisiin kärkiin/teemoihin kohdistuvat toimenpiteet	100 000€	Vuoden 2016 teemoihin keskittyvät toimenpiteet, joilla tavoitellaan vaikuttavuutta perusviestinnän oheen
Digitaalinen markkinointiviestintä	55 000€	Maaseutu.fi -sivuston kehittäminen, hakukonemainonta
Tapahtumamarkkinointi	50 000€	Messut ja näyttelyt, osastokulut, materiaalit
Esitteet ja julkaisut	15 000€	Taittotyöt, käännätys, painokulut
Printtimarkkinointi	20 000€	Lehti-ilmoitukset
Asiantuntijapalvelut	20 000€	käännöstyöt, tutkimukset, selvitykset
Tiedotuskyltit	40 000€	Asetuksen vaatimien tiedotuskylttien hankinta maaseutuohjelman toteuttajille
Viestintäverkoston toiminta ja	80 000€	Kokoukset, koulutukset, viestintämateriaalit,

alueellisen viestinnän tukeminen		give away -tuotteet
Muu toiminta	30 000€	
Yhteensä	450 000€	

Maaseutuohjelman markkinointiviestinnän valtakunnalliset toimenpiteet Operatiivinen suunnitelma

Tavoite: Maaseutuohjelman tunnettuus erityisesti elinkeinojen kehittämisen, yrittäjyyden ja uusien työpaikkojen mahdollistajana kasvaa	
01-02/16	Konseptoidaan kampanjan viestinnällinen teema ja laaditaan kampanjasuunnitelma. - Mainoskampanja tuo esiin intohimoisia yrittäjätarinoita ja houkuttelee maaseutuohjelman mahdollisuuksien pariin. - Tiedotuksellinen kampanja tukee alueilla järjestettäviä tapahtumia (tiedotteet, ilmoitukset, kutsut, artikkelit alueellisiin medioihin).
01-02/16	Kampanjan visuaalisen ilmeen hankinta (jo olemassa olevien elementtien hyödyntäminen visuaalisessa ilmeessä)
01-02/16	Yrittäjyys-kampanjasivu maaseutu.fihin; Kampanjasivu toimii kaikkien toimenpiteiden kulmakivenä. Sivun tavoitteena syventää viestinnällisiin kärkiin liittyvää viestiä kohderyhmä huomioiden. Sisällöntuotanto, osallistavat elementit, kilpailut. Teemasivulle ohjataan mm. verkkomainonnan avulla.
01-03/16	Yrittäjyystarinat videolla; videoiden hankinta
01-12/16	Kampanjauutiskirje 4 kertaa vuodessa: uutiskirjepohjan hankinta ja sisällöntuotanto
01-12/16	Yrittäjyyteen ja elinkeinoihin liittyvä ajankohtaisviestintä verkkosivustojen, sosiaalisen median, tiedotteiden, verkkolehtien ja uutiskirjeiden avulla
04-06/16	Täsmäkampanja: ravinteiden kierrätykseen liittyvä yrittäjyys
04-06/16	Täsmäkampanja: biotalouteen liittyvä yrittäjyys
03-12/16	Sosiaalisen median mainonta; yrittäjyys-somekampanja; ohjaus maaseutu.fi-yrittäjyysivulle
06-12/16	Hakukonemainonta (Google); tavoitteena johtaa rahoitusmahdollisuuksia etsivät Maaseutu.fi -sivustolle
04-12/16	Online-display-mainonta: ohjaus maaseutu.fi-yrittäjyysivulle
04-12/16	Imagollinen printtimarkkinointi
01-03/16	Teemaan liittyvän viestinnän työkalupakki alueelliseen käyttöön. Keskitetään kaikki olennainen viestintämateriaali ja -tieto yhteen paikkaan. Sis. mm. kampanjaohjeen, ideoita alueelliseen toteutukseen, logot, ilmoitusohjelmat, bannerit, tiedoteohjelmat, julisteet, roll upit. Varmistetaan markkinointiviestinnän laajentuminen alueelliselle tasolle: työpajatyöskentely teeman ympärillä, tuki teeman jalkauttamiseksi.
01-03/16	Teemaan liittyvän alueelliseen käyttöön soveltuvan tapahtumakonseptin suunnittelu ja hankinta
01-03/16	Maaseudun yrittäjyyteen liittyvä infografiikka

01-03/16	Teemalliset yritystukiflyerit
01/16	Porotalouden investointituet -esite
01/16	Elintarvikealan yrittäjyys -esite
1/2016	Yrittäjyysaiheinen seminaari
01-12/16	Yrittäjyys-työryhmän yrittäjyys-kiertue; viestinnällinen tuki
01/16	Sarka-messut Seinäjoella
03/16	Oma yritys -tapahtuma
06/16	Leader-viikko (Leader 20-vuotta juhlavuosi) ja Avoimet Kylät: materiaalit tapahtumiin
6.-9.7.	Okra-messut Oripäässä
11-15.7.	SuomiAreena
11.-19.7.	Pori Jazz
5.9.	Yrittäjän päivä; päivään liittyvä kampanja (avoimet yritykset -viikko)
vko 40	KoneAgria Jyväskylässä
01/16	Kevyt pelisovellus maaseutuohjelman yritystukiin liittyvistä mahdollisuuksista messukäyttöön

Tavoite: Maaseutuohjelman tulokset ja mahdollisuudet nousevat esiin tarinoiden ja elävien esimerkkien kautta, ajankohtaisviestintä	
01-12/16	Maaseutu.fi + somekanavat: maaseutuohjelmasta tiedottaminen ja ajankohtaisviestintä
01-12/16	Maaseutu.fi -hanke-esimerkit, alueiden sisällöntuotannon koordinointi
01-12/16	Leadersuomi.fi, alueiden sisällöntuotannon koordinointi
01-12/16	Maaseutuverkoston uutiskirje; uutiskirjeen hankinta, sisällöntuotanto
01-12/16	Mavin AITTA-uutiskirje; sisällöntuotanto
01-12/16	MMM.fi + MMM:n somekanavat: maaseutuohjelmasta tiedottaminen ja ajankohtaisviestintä
01-12/16	Luonnonvarat.fi -verkkolehti; sisällöntuotanto, verkkolehden markkinointi
01-12/16	Mavi.fi + Mavin somekanavat: maaseutuohjelmasta tiedottaminen ja ajankohtaisviestintä
01-12/16	ERI-rahastojen Eurahoitus.fi: sisällöntuotanto sivustolle maaseuturahaston ajankohtaisista asioista
03/16	Mavin hankerekisterin uudistaminen: hankerekisterin visualisointi ja hyödyntäminen viestinnässä
01/16	Visualisoitu karttapalvelu maaseutuohjelman tukialueista
01-12/16	Tiedotuskylttien hankinta ja jakelut
03-06/16	Hanketoimijan käsikirja (päivitetty verkkojulkaisu)
	Mavin hakuopas ja hakuoppaan tukimateriaali

MAASEUTU.FI

MAASEUTUVERKOSTO
www.maaseutu.fi

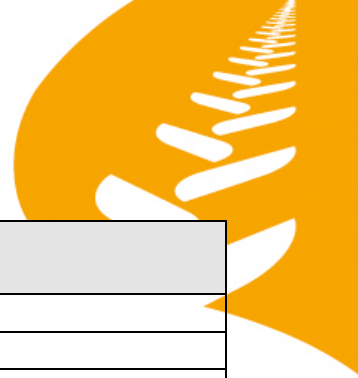

LANDSBYGDSNÄTVERK
www.landsbygd.fi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

RURAL NETWORK
www.rural.fi

Tavoite: Viestintäverkosto vahvistuu ja vakiinnuttaa paikkansa.	
01-12/16	Viestintäverkoston kokoukset 4-6 kertaa vuoden aikana; kokouskulut
01-12/16	Viestintäverkoston Facebook-ryhmä
01-12/16	Viestintäverkoston uutiskirje
01-12/16	Uusien viestintäverkoston jäsenten ”viestintäbriefaukset”
01-03/16	Koulutuspaketti viestintäverkostolle videokoulutuksina: koulutuksen aiheina sosiaalinen media, selkokieli, viestinnän mittaaminen; koulutuspalveluiden hankinta
01/16	Viestinnän ”innovaatioleiri” kohderyhmänä ELY-keskusten viestintävastaavat, ELYjen teknisen avun tiedottajat, viestintähankkeiden ja Leader-ryhmien tiedottajat; koulutuspalvelun hankinta
03/16	Sidosryhmien tapaamiset (maa- ja kotitalousnaiset, 4H, valtakunnalliset hankkeet / koordinaatiohankkeet ym.)
01-12/16	Yhteinen viestintä rakennerahastoviestijöiden kanssa
01-12/16	Materiaalit viestintäverkostolle: give away -tuotteet, muut yhteiskäytössä olevat materiaalit (mm. lainattavat messurakenteet)
01/16	Rural.fi-uutiskirje Euroopan maaseutuverkostolle
01-06/16	Viestinnän selkeyttäminen: selkeän virkakielen koulutukset Mavin ja MMM:n henkilöstölle ja muun selkeän virkakielen kehittäminen

Viestinnän vastuhenkilöt

Maa- ja metsätalousministeriö johtaa ohjelmaviestintää viestintäryhmän puheenjohtajana ja sovittaa yhteen ohjelmaviestinnän vuotuiset suunnitelmat. Se vastaa viestinnän suunnittelusta, seurannasta, raportoinnista ja arvioinnista. Ministeriö viestii ohjelma-asiakirjan muutoksista, EU:n yhteisestä maaseutupolitiikasta ja rahastojen välisestä kumppanuudesta.

Maaseutuvirasto vastaa yksityiskohtaisista tukiehtojen kuvauksista ja hakuohjeista. Virasto pitää yllä hankkeiden hallinnointiin liittyviä tietorekistereitä ja varmistaa, että seurantadata on viestinnän hyödynnettävissä.

Maaseutuverkostopalvelut viestii ohjelman mahdollisuuksista sekä tuloksista ja hyvistä käytännöistä. Verkostopalvelut koordinoi ohjelman viestintäverkostoa ja tuottaa viestintämateriaaleja ja -työkaluja yhteiseen käyttöön. Yksikkö ylläpitää ja kehittää Maaseutu.fi-sivustoa.

Viestintäyhdyshenkilöt ELY-keskuksissa ja Leader-ryhmissä toteuttavat alueellista maaseutuohjelman viestintää tuensaajille ja potentiaalisille tuensaajille. Viestintäyhdyshenkilöt tuottavat myös sisältöjä valtakunnalliseen viestintään Maaseutu.fi -sivustolle.

Hanketiedottajat työskentelevät hankevaroin ELY-keskuksissa, Leader-ryhmissä tai muussa hanketta hallinnoivassa organisaatiossa. Hanketiedottajat tekevät monipuolista ohjelmaviestintää erityisesti tuensaajille ja potentiaalisille tuensaajille. He toimivat tiiviissä yhteistyössä paikallisten maaseudun kehittäjien sekä alue- ja paikallismedioiden kanssa, tekevät paikallisiin tarpeisiin räätälöityä viestintää ja nostavat esiin alueensa hyviä esimerkkejä niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti.

MAASEUTU.FI

MAASEUTUVERKOSTO
www.maaseutu.fi

LANDSBYGDSNÄTVERK
www.landsbygd.fi

RURAL NETWORK
www.rural.fi

Viestinnän seuranta

Markkinointiviestintää seurataan operatiivisella tasolla kuukausittaisissa ohjelmatedottajien kokouksissa. Seurannasta tehdään kooste viestinnän ja johdon puolivuositteisiin palavereihin.

Viestintäverkostolle sovitut yhteiset viestinnän mittarit:

- muutokset sähköisten viestintävälineiden käyttömäärissä; verkkoviestintä ja sosiaalinen media (kanavien määrä, kävijämäärät, seuraajamäärät)
- maaseutuohjelman tunnettuuden määrällinen kasvu (tietolähde: tunnettuustutkimukset 2015, 2017 ja 2019)
- medianäkyvyyden määrällinen ja laadullinen kehitys (tietolähde: mediaseuranta)
- tapahtumien kautta tavoitettujen henkilöiden osallistujamäärät
- painettujen julkaisujen määrät ja verkkojulkaisut
- itsearviointi ja palautekyselyt

Seurantakomitea käsittelee vuosittaiset viestintäsuunnitelmat sekä vuosiraportin osana koko ohjelman vuosikertomusta. Vuosikertomuksen yhteydessä raportoidaan myös alueiden viestintähankkeiden työstä osana ohjelmaviestinnän kokonaisuutta.

Viestinnän edustus on myös laajemmassa ohjelman virkamieskoordinaation ryhmässä (VIRKO), josta kuullaan erityisesti ELY-keskusten toiveita viestinnälle.

MAASEUTU.FI

MAASEUTUVERKOSTO
www.maaseutu.fi

LANDSBYGDSNÄTVERK
www.landsbygd.fi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

RURAL NETWORK
www.rural.fi